

IRODALMI ÉRTESITŐ.

Homiletika vagy egyházi ékesszólástan. Irta *Kovács Albert*, a gyakorlati theologia és egyházjogtan volt tanára, a budapesti ev. ref. theologiai akadémián. Nagy 8-rét 230 l. Kiadta Szóts Farkas budapesti theol. tanár. Budapest Hornyánszky V. könyvnyomdája. Ára 4 kor. — Irodalmi emlékkő. Az irodalomnak is megvannak a maga emlékkövei: az alkotások, melyek nem mindennapi értékűek, melyek arra valóak, hogy hosszú időn át szöveggönyv legyenek és a mikor talán más váltaná is fel, akkor is azokhoz az okulni vágyók tanulni járjanak. Kovács Albert már életében *Egyházjogtanában* állított egy ily emlékkövet. Megkésztette a másikat is és most tanítványa és kártársa nyilvánosságra hozza. A mű eredeti, tiszta és logikus munka. Bevezetés után, hol a gyakorlati theológiáról, a papról és a homiletikáról szól, tárgyát három részre osztja és beszél: az első részben a predicatio elvéről, a másodikban a tárgyáról, a harmadikban az alakjáról. Beszél és tanít oly helyes érzéssel, milyent csak az ékesszólás teljes átérzése és átértése nyújthat. A mily egyszerű és világos a főrészekre osztása, épp oly világosan és szónokai hajlamnak megfelelően dolgozza be a főrészek alá a részleteket, közben sok finom megjegyzéssel és okos intelmekkel. E munkában a keresztény szónoklat fejlődése is — a mit szintén felölel — tárgyas felfogásban jelenik meg: a keresztény egyházi szónoklatnak az ó-kori, a görög és római szónoklat volt a mestere. Magát az egyházi ékesszólást is úgy határozza meg, hogy az „az általános ékesszólástannak különös alkalmazása az egyház szükségéhez“. A könyvet, ha akadna is benne olyan tétel, melyet talán másképp gondolna, minden protestans lelkész használhatja és hibáznék, ha nem használná, mert „a homiletika tanulmányozása ha nem is teszi ékesszólóvá az embert,“ de „megmutatja az utat, a melyen haladva, azzá lehet a maga erején.“

Péterfi D.

Józan Miklós budapesti lelkész Dávid F. egyleti felolvasásokat adott ki: Ürmösi Miklóstól üdvözlő beszéd; dr. Masznyiktól a názáreti beszéd;

dr. Borostól a reformator; Józantól gondolatok a börtönben (költ.); Kozma Andortól Krisztus mindenütt (költ.); Perczelné Kozma Flórától eszmék az egyházi életben; Józantól Emerson mint író és szabadgondolkodó; Ujváritól Jézusi eszme. — Csakugyan Józantól megjelent fordításban Carpenter Estlin J. „Jézus az evangéliumban és a történelemben“ cz. értekezése, az „Unitárius kis könyvtár“ kiadványaihoz hasonló füzet.

Budapesti rabbiképző intézeti tanár Bloch Mózes az intézet 1903/4. tanévi értesítőjében tanulmányt közöl „a gyámságról a mózesi-talmudi jog szerint.“

Renaissance a dalköltészetben. E czimen dr. Barabás Ábel, kollegiumunk fiatal tanára egy zene-aestetikai munkát írt, melyet örömmel kell üdvözölnünk, mivel kevés e fajta mű áll a zenekedvelő közönség rendelkezésére. Szerző érdekesen és kellő tájékozottsággal ismerteti a zeneművészet lényegét. Ismeri a nagy zene-szerzőket, mint Liszt, Wagner stb. Nagy előszeretettel foglalkozik a magyar dalköltőkkel, bölcsészeti alapon fejtegeti a dalköltészet sajátosságait, a mi valóban érdekes olvasmánynyá teszi e munkát. Ezután kritikailag foglalkozik Makray Lászlóval, a kiváló zeneköltővel, kinek műveit most adja ki cyklusonként a Rózsavölgyi-czég. 25 dal már meg is jelent gróf Apponyi Albertnek ajánlva. Azt sajnáljuk, hogy szerzőt Makray iránti lelkesedése amyira elragadja, hogy a többi, jelenleg sok kiváló zeneszerzőt valójában leszólja, a mi mégis egy kis elfogultságra mutat. Hogy többet ne említsünk, Rákos Jenő, Lányi Ernőt tartja annak a zeneköltőnek, „a ki műveiben a magyar dalt a nyugati civilisatio zománczával vonja be.“ Merész dolog hát egy esomó elismert zeneköltőnek Makrayt határozottan fölébe helyezni. E megjegyzéssel Makray kiválóságát nem akarjuk bántani, sem szerzővel vitába bocsátkozni, mert művét lézagnótlónak ismerjük el. (. . . n)

II Rákóczi Ferencz politikájának vezéreszméi. 8 l. Irta Szentmártoni Kálmán. A nagy themáról az ifju történelemtanár elég világos gondolatokat ád. Meglátszik, hogy a mit írt, gondos tanulmányozás alapján írta.

A „Theologiai Szaklap“ szerkesztősége Pozsonyból tudatja, hogy a Szaklap ezután a polgári év szerint fog negyedévenként megjelenni. Előfizetési ár 6 kor.; theologus ifjaknak 4 korona, mi Raffay Sándor theol. akad. tanár czimére küldendő, Pozsonyba.

Dr. Szabó Mihály kisküküllővármegyei kir. tanfelügyelőnek „Tanítók (tanítónők, óvónők) jogai és köteleességei“ cz. szabályokat és rendeleteket tartalmazó munkája negyedik bővített és teljesen átdolgozott kiadásban jelent meg Dicsőszentmártonban. Ára 5 kor.

KÜLÖNFÉLÉK.

Berzeviczy Albert vallás- és közokt.-ügyi miniszter sept. hóban meglátogatta Kolozsvár városának művelődés intézményeit. A miniszter négy napot töltött városunkban és úgy a tisztelgésnél, mint más ünnepélyeknél tett nyilatkozatai méltók voltak az ország vallás- és közoktatásügyi avatott miniszteréhez. Ferencz József püspök az unitárius egyház és a kollegium népes küldöttségét vezetve, örömmel üdvözölte a minisztert „ebben a városban, mely ha el is vesztette a kiücskes melléknevet, tanintézetei által szellemi értelemben most is kiérdemli azt. Hálásan ismerik el az unitáriusok, hogy a kormány ez előtt is támogatásban részesítette egyházukat és ismerve a miniszter lángoló lelkesedését és tevékenységét, hiszik, hogy jövőben sem fog megszűnni ez a jóindulatu támogatás, sőt az 1848. XX. t.-cz. értelmében még növekedni fog“

A miniszter őszinte örömét fejezte ki, „hogy az unitárius egyház működésének erre a klasszikus talajára eljöhettek és örül, hogy nagy-nirü kollégiumukat megismerhetik. Bizton hiszi, hogy ezentul is megtalálja a módot arra, hogy az unitárius egyházat, melyről tudja, hogy a leglángolóbb hazaszeretet hatja át, mindig méltányos támogatásban részesítheti“.

Kozma Ferencz Kolozsvármegye kir. tanfelügyelőjét az országos tanító-egyesület kolozsvári „Hunyadi házának“ (= főiskolai tanulók számára lakásra és ellátásra berendezett intézet) felügyelőjévé választották. A ki több évig a székelykeresztúri áll. tanító-nevelő intézetnek volt az igazgatója s Kolozsvármegyének mintegy tizenhatszáz éven át kitűnő tanfelügyelője, azzal a szellemmel, mely őt lelkesíti, azzal az értelmiséggel és azzal a tudományal, melylyel rendelkezik, kétségtelenül nyeresége lesz az új állásnak is. Kolozsmegyében tanfelügyelő-sége alatt sok új népiskola állítatott s azt betöltötte azzal, mi a nevelésben, oktatásban vezérelve volt: hazafias érzéssel, világos ismerettel és intenzív hatással. Ezeknek gyakorlata az új intézet számára fog most